

מזכרת ותשורה להמשתתפים בכנס הגדול
לציון 10 שנים לפטירת הרב הלל פעוונזנער זצ"ל

Offert à l'occasion de la commémoration solennelle
du 10ème Yortshaït (Hagkara)
du Rav Hilel Pevzner Zatsal

ד' תשרי תשע"ט - 10 שנים
לפטירת הגאון החסיד
הרב הלל פעוונזנער זצ"ל

ב"ה. ד' תשרי ה'תשע"ט

כינוס לרגל היארצייט העשירי לעטרת ראשנו אאמו"ר הגאון החסיד הרב הלל זצ"ל פעוונזנער.

כבר עבר עשר שנים מאותו יום מר ונמהר ד' תשרי ה'תשס"ט שנלקח מאתנו ראש משפחתנו זצ"ל, והננו עדיין תחת רושם אדיר של המאורע, ונדמה שזה קרה רק אתמול. כל כך נרגש הריקנות על כל צעד ושעל בכל תחומי החיים שבעל היארצייט היה חי בהם. אישיותו המקרינה השאירה זכרון בלתי נשכח אצל כל אלו שפגש אותם ולו פעם אחת.

עדיין חקוק בזכרוננו ההלוי' ר"ל ברוב עם ובהתרגשות גדולה גם בפאריז וגם בירושלים, כנס השלושים והכתרת בנו הגדול, השליח החסיד הרב אברהם ברוך שי' לממלא מקומו ברבנות, והכנסת ספר תורה לרגל היארצייט הראשון. מנהיגי הקהלה ויהודי 'עמך' מכל החוגים הצדיעו לפעלו הגדול בשדה החינוך הכשר בפרט, בחנוכת 'בית הלל' בשנת תשע"ד, מוסד למופת. ראה ראינו גם ה'יתיר מבחיהי', בשיקום המוסדות סיני ליובאוויטש, ובטח בזכותו ימשיכו לגדל ולצמוח כהוראת הרבי נשיא דורנו מה"מ.

לאות תודה על השתתפותכם בכנס זה, הננו מדפיסים **בפירסום ראשון** כמה מכתבים מאוצר הרב ז"ל, שקיבל מהרבי הריי"צ (מכתב האחרון, מיום ח' שבט ה'תש"י..). ומהרבי (עד יו"ד אדר שני ה'תשכ"ה).

כמו כן, הננו מדפיסים הראיון האחרון שנתן הרב ז"ל לעתון הנעשה והנשמע, שתוכנו בתוקף גם כיום, שיצא לאור בקיץ ה'תשס"ו על ידי מרכז רבני אירופא, שהרב ז"ל אחד ממייסדיו. ועוד מאמר שנתפרסם בעיתון הנ"ל ובו דברי הערכה מרבני צרפת על אישיותו ועלו של הרב זצ"ל.

והננו משגרים ברכותינו הכנות להרבנית מרת עשקא תחי', אשתו כגופו, שתאריך ימים ושנים כפשוטו ולהמשיך בשליחותה הקדושה (גם בכח בעלה הגדול ז"ל) בכל פעולותיה הברוכות, ולקבל רוב ידישע חסידישע נחת מכל יו"ח שליט"א, כולל התלמידים, וכל זה מתוך בריאות הנכונה והרחבה ובשמחה וטוב לבב.

בברכת חסידים לחתימה וגמר חתימה טובה ולגאולה שלימה בקרוב ממש בהתגלות מלכנו משיחנו תיכף ומי"ד ממ"ש ממ"ש ממ"ש ממ"ש.

המשפחה

RABBI I. SCHNEERSOHN
OF LUBAWITZ
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.
SLOCUM 8-2919

יוסף יצחק שניאורסאהן
ליובאוויטש
ב"ה ב' אלול חש"ו.
ברוקלין.

אל החלמיד החשוב מר הלל שי' פעוונזנער.

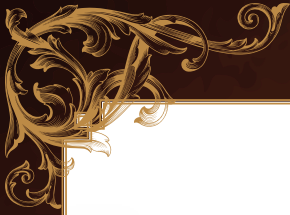
שלום וכרכחן

במענה על מכתבו מיום כ"ד לחדש
סנ"א העבר ברוך בואם לשלום וחשי"ת יחזק
אח בריאותו ובריאות אמו ואחותו יחיו ויעזר
לכולם בחסדירות טובה בגשמיות וברוחניות
בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר. ת. א. 1472

הרב ואמו והמשפחה מגיעים לפאריז

תשורה לרגל 10 שנים לפטירת הגאון החסיד הרב הלל פעוונזנער זצ"ל

RABBI I. SCHNEERSOHN
OF LUBAWITZ
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.
ALACUM 6-2819

יוסף יצחק שניאורסאהן
ליובאוויטש

ב"ה ז' אדר"ש תש"ח.
ברוקלין.

אל החלמיד מר חלל שי' פעוונזנער.

שלום וברכה!

כמענה על כתבו מנ' לחד"ו חשי"ח
יזמין לו שידוך המוכשר לו בגשמי' וברוחניות
ויסדר בסדר טובם שובים באהלה של תורה ישקוד
בלימודו ויתאמן ללמוד ברכים בחלכה אנדה זדא"ח
כן נכון להתלמד אומנות תוביחה זלכה"פ שחיסת
עומות וחשי"ח יעזרתו בנו"ר
נשם ב"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר. ת. מ. ג. א.

ישקוד בלימודו ויתאמן ללמוד ברבים

RABBI J. SCHNEERSOHN

OF LUBAWITZ

770 EASTERN PARKWAY

BROOKLYN 13, N. Y.

9LOCUM 8-2019

יוסף יצחק שניאורסאהן

ליובאזויטש

ב"ה י"א מנ"א חש"ח.
לרוקלין.

אל החלמיד החשוב מר הלל שי' פעוונער

שלום וברכה

כמענה על כחבו מיום ז' לחד"ז
דבר השידוך עם בת החמים ר' ליב שי' איידעלאן
מרו עסקע תחי' נכון הדבר זיחליטו למז"ס
ובדבר החסדרוה טוב הדבר אשר יחפש אחר מקום
רכנוח ואם יחבקר משו"ב וידיו מחאימות להיות
שו"ב נכון אשר יתלמד גט אומנות הזכיחה וחשי"ח
יצליחו כחסדרוה טובה נשמיזה וברוחניות.
נשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר. ת. אג-ג-ג

רה"ב מנצ תש"ח
לרוקלין
ידובי וזה גילג מברכ אכיל דור ג'
שלום וברכה!
דאענע על כחבו מיום ז' לחד"ז
על אודות השידוך עם בת החמים ר' ליב שי' איידעלאן
מרו עסקע תחי' נכון הדבר זיחליטו למז"ס.
ובדבר החסדרוה טוב הדבר אשר יחפש אחר מקום
רכנוח ואם יחבקר משו"ב וידיו מחאימות להיות
שו"ב נכון אשר יתלמד גט אומנות הזכיחה וחשי"ח
יצליחו כחסדרוה טובה נשמיזה וברוחניות.
נשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר. ת. אג-ג-ג

הסכמה לשידוך. יחפש מקום רבנות

RABBI J. SCHNEERSOHN
OF LUBAWITZ
 770 EASTERN PARKWAY
 BROOKLYN 13, N. Y.
 BLOCUM 8-2919

יוסף יצחק שניאורסאהן
 רב

כ"ח כ"ו מנ"א חש"ח
 ברוקלין.

ב"ה
 דרידי וו"ח אי"א מוה"ר ארי' דוב שי'

שלום וברכה

כמענה על כתבו מי"ז לתר"ז
 על אודות השתדכות כחט מרה עסקא חיי' עם
 כ"ג התלמיד החשוב מר הלל שי' טעונו זוער
 הנוי מכרכם בברכה מז"ט יחן השי"ת שיהי'
 כגדא טבא ותהי' החתונה בשעה טובה ומוצלחת
 ויפתרו בפדר חיים מאושרים כמרנסה טובה
 בהרחבה.

המכרכם

יוסף יצחק שניאורסאהן
 רב

כנ"ל לחותנו ר' ארי' דוב איידלמן ז"ל

RABBI J. SCHNEERSOHN
OF LUBAWITZ
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.
6Lacum 6-2919

יוסף יצחק שניאורסאהן
ליובאוויטש

בי"ח, י"ט כסלו תשי"ט.
ברוקלין

אל התלמיד החשוב פר הלל שי'
וב"ג מרת עשקא תחי'

שלום וברכה!

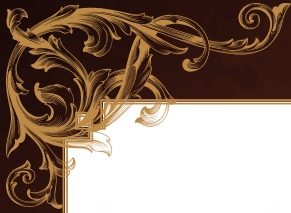
ליום חגיגת כלולתם, הנני בוח
לברכם בכרכת מז"ט, מז"ט יתן השי"ת שתהי'
החתונה בשעה טובה ומוצלחת ויסתדרו בסדר
חיים טובים ומאושרים במרנסה טובה בהרחבה
והנהגה בדרכי החסידות והחסידים.

המברכם

בשם אברהם

ברכה לחתונה

RABBI J. SCHNEERSOHN
OF LUBAWITZ

770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.

BLocum 6-2919

יוסף יצחק שניאורסאהן

ליובאוויטש

בית, כ"ט תשרי תש"ט.

ברוקלין

אל התלמיד פר הלל שי' פויזנער
שלום וברכה!

במענה על כתבו, יסדר עצמו לפגוד
בכל יום כחול ובשבת ויזיט שבעה מסנודתמשניות
בסדר שהרפת עם הרעיב ותויו"ש ולהיות בקי
בהמשניות בע"פ בדיוק ולחזור עליהם והשי"ת
יחזק את בריאותו בגוי"ר ויצליחו בהסתדרות
שוכה בגוי"ר.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

פזכיר. ת. אגודת

להיות בקי במשניות בעל פה ובדיוק

RABBI J. SCHNEERSOHN
OF LUBAWITZ
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.
SLOCUM 6-2612

יוסף יצחק שניאורסאהן
ליובאוויטש

ביה, ח' שבט תשי"ח
ברוקלין.

ידידי נייח אי"א מוה"ר
הלל שי' פעוזנער

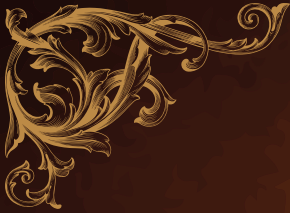
שלום וברכה!
במענה על כתבו, השי"ח יעזרהו
בנסיעה טובה בשורה ויצליחו בעבודתו ויחזק
אח בריאותו ובריאות בניו יחינו.

בשם כ"ק אדמו"ר שלימ"א

מזכיר, ח. יעקוביץ

לידידי.. יומיים לפני ההסתלקות (יו"ד שבט)

תשורה לרגל 10 שנים לפטירת הגאון החסיד הרב הלל פעוזנער זצ"ל

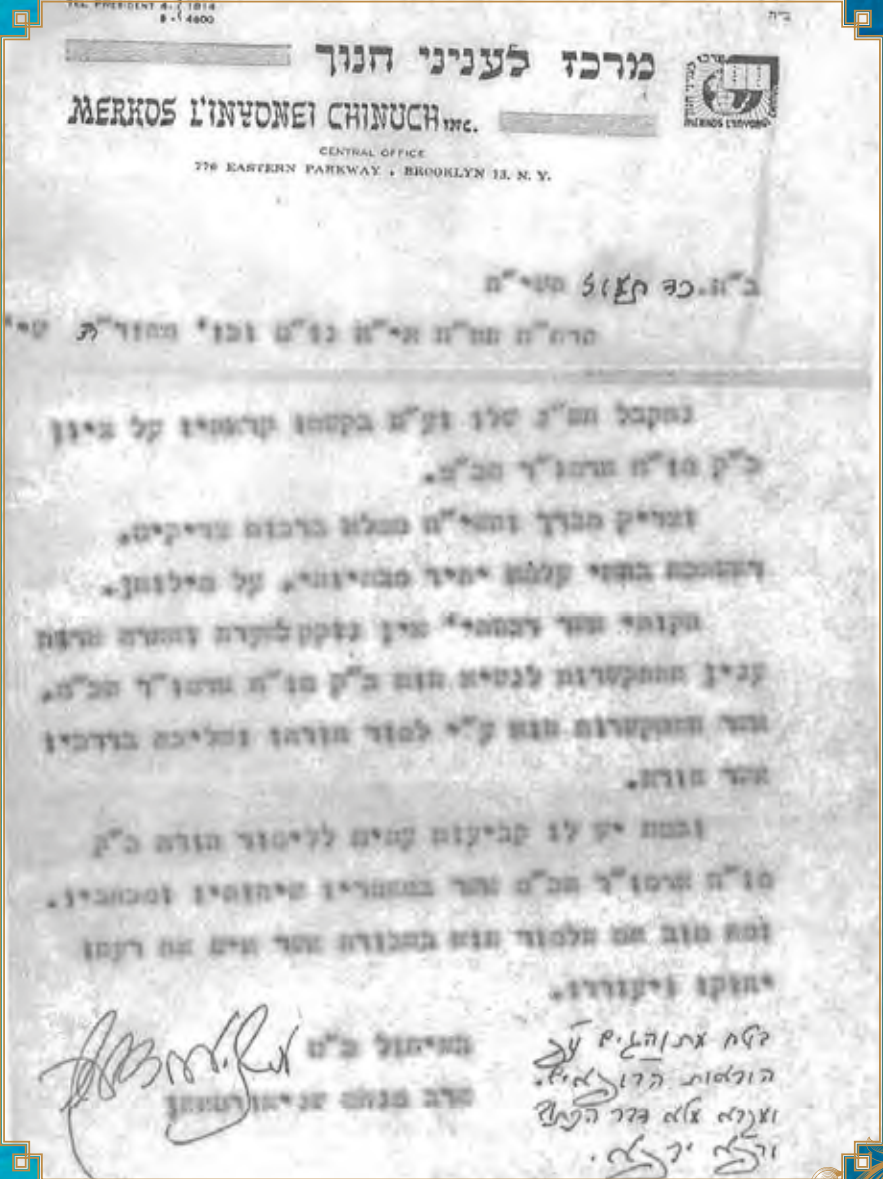
ועד לבנין אהל
 במקום מ"ב של
 כ"ס אדמו"ר מרנא ורנא
הרב יוסף יצחק
 וצוקללה"ה נב"מ זי"ע הכ"מ
שניאורסאהן
 מליובאוויטש

הועד
 הרב שמואל הלוי לעוויטין הרב אלי טייטלבוים
 הרב ניסן טענדשטיין הרב שאר אשכנזי
 הרב ישראל דוויטשסקא הרב שלמה אהרן קורנבסקי
 הרב יוסף זובעב ריבקין
 הרב יצחק בנשימון
 הרב משה לוי ראזשטיין

כתבת: Address: OHEL COMMITTEE, 770 Eastern Parkway, Brooklyn 13, N. Y.

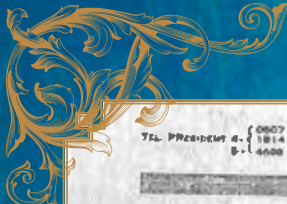
בי"ח.
 כבוד ידידנו הנכבד וו"ח אי"א
 מוה"ר הלל שי' פענונער.
 שלום וברכה!
 בזה הננו מאשרים קבלה השתתפותו לבנין
 האהל הקדוש, שבקמאח ושלישים פרנק, ע"י ידידנו
 הנכבד וו"ח אי"א מוה"ר סעדי' שי'.
 וזכותו הקדוש והטהור של הוד כ"ס אדמו"ר
 הרחיק נבגים יגן עליו ובי"ב להושע בהדרוש לכאז"א
 בגשם וברוח.
 בכבוד וברכה:
 בשם הועד לבנין האהל הק"י
 הרב משה ליב ראזשטיין.
 כד נסכו תשי"א
 הרוטלי' נ.ג.
 4378

קבלה השתתפות בבנין האוהל

לפני קבלת הנשיאות: בטח מתנהגים על פי הוראות הרופאים. ורפא ירפא

TEL. PRESIDENT 4-0807
1814
5-4000

CABLE ADDRESS: HAMELACH, NEW YORK

כ"ה

מרכז לעניני הנוך

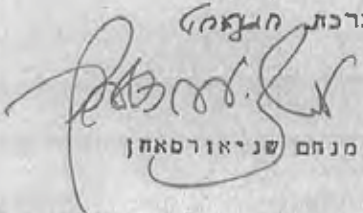
מרכז לעניני הנוך

CENTRAL OFFICE
178 EASTERN PARKWAY - BROOKLYN 15, N. Y.

הרה"ח הו"ח אי"א זכ"ו
המציג מו"ה ה"ל ט'

שלום וברכה:

ב'הפ"נ שלו נחקבלה ואקראש בל"נ על ציון
כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"ס.
וצדיקא דאחמטר, דאשתכח בהאי עלמא יתיר
מבחיזיה, בטח יתן ברכתו זאשי"ח ימלא ברכתו
בגשמיזח וברוחניזח.

ברכת המצאה

מנחם שניאורסאהן

בין כמה לעשור השיא
קראתי הו"ח בער"ה על הציון, ואח"כ בהיכל כ"ק
מו"ח אויסו"ר חכ"ס, שלטעם נכנסים לנח"כ סדי ונח
ולחיירות. והנחון כו' צריך להודיעו.
בטח ראה מכתבי הכללי, ובקשה לחודע מה נעשה
בזה במשך חודש הכללי הוא חודש חטרי. וח"ה מראש.

כנ"ל. הנותן צריך להודיעו. בטח ראה מכתבי הכללי

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

מונחם מעגול שניאורסאהן

Office Address

Lubavitch, 770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.

HYacinth 3-9250

ב"ה ח' חמוז לשי"א
ברוקלין.

הרה"ח חו"ח אי"א נו"נ וכו'
מחור"ר הלל שי'

שלום וכרכחן

קבלתי מכבודו מכבוד"ח חמוז והס"נ שבו
ולבשאתי על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר וצוקללה"ח
נבג"מ זי"ע אקראחו.

... מצו"מ הקונטרס לי"ב וי"ג חמוז

ובטח ישחף כהחזקתו ביתר שאת וכו'
בה צרת נלתי הם צאנ האל ומא תח
בברכה ידגל צוקללה דקדוק אש
15 תשובה

Handwritten signature

ות"ח ת"ח על תשורה זו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

מנחם מענדל שניאורסאהן

Office Address:

Lubavitch, 770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.

HYacfnth 3-9250

בית י"ם אלול ה'תשי"א

הון"ח אי"א נו"מ וכו'
התעלם אלה ה"ו

שלום וברכה

מכתבו "הס"נ נחקבל, וביזום הבהיר יום
הי אלול, בחיזוי על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר
זצוקלה"ה נבג"ס זי"ע קראתיו. ובטת יעורר
ר"ד למילוי משאלותם בכל המצטרף.

בברכה כתיבת וחתמת טובה
לשנה טובה מתוקה ו...
27 ש"ו

שנה טובה ומתוקה

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.
HYadnth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין נ.י.

ב"ה, שלהי אלול, ה'תשי"ב.
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח החי"ח אי"א נוי"נ וכו'
סוה"ר הלל שי'

שלום וברכה הגא' נתקל.
ולקראת חשנה החדשה, הבאה עלינו
ועל כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע
ברכתי לו ולב"ב שיחיו, ברכה כחיבה ותמיכה
טובה לשנה טובה ומחוקה בגשמים וברוחניות.
אהלבן אה"צ אצ"ל
את אחותי י' צני, בברכה
ולא אכחות לה אלוך
מתעתיג אלק"ה. ודארכ' האת"י. י"א הש"ה דזה.

כנ"ל. שישתדל לשדך אחותו (אחרי פטירת אביו ז"ל
בצעירותו בארץ גזירה, הנה הרב ז"ל – הבכור – התמסר
כראש המשפחה. הרבה מכתבים בענין זה)

תשורה לרגל 10 שנים לפטירת הגאון החסיד הרב הלל פועוזנער זצ"ל

FOLD SIDES OVER AND THEN FOLD BOTTOM UP AND SEAL.
NO OTHER ENVELOPE SHOULD BE USED.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYocintn. 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין נ. י.

VIA AIR MAIL

בית, כ"א סבת חשו"ב
ברוקלין

הרה"ח הג"ח אי"א נז"נ, עוסק בצ"צ
סוחר הלל ש"י

שלום וברכה!

ובמקנה על הודעתו שהכניסו את בנם הנולד
להם לבריתו של אברהם אבינו ונקרא שמו בישראל אברהם
ברוך ש"י, הנה ימ"ר מהשי"ח, שכשם שהכניסו לברית כן
יכניסוהו לחופה ולמקיים טובים סוחר הרה"ח
בגשמי זה וברצונו גם יחד.

ברכה מול טוב
ON THE REVERSE SIDE OF THIS ENVELOPE
OR IN THE ENVELOPE ITSELF, PLEASE PRINT
THE NAME OF THE ADDRESSEE IN
HEBREW AND ENGLISH.

נ"ב: במ"ש אודות אחותו חח"י, תנה כנראה גם סמכתו, עדין
לא נתבררה לגמרי אודות החצקה שכתב אודותה, וכשיה"י
אצלו חרשות בזה-בטח יודיע.

לפלא שבמכתבו האחרונים אינו מזכיר מאומה ע"ד הכתב
יד שנמצאים בהספרי דבימ"ד לרבנים. וכן לא שלח
את העתק המאמר נחלי אילה שכתב אודותו. בטח נודע
לו שהרה"ג אברהם ש"י הן משתדל להשיגם. ומטובו, באופן
בלתי רשמי לקו"ע הסגב במילוי השתדלותו בזה.

ברכה ללידת אברהם ברוך ש"י. לחפש כתיב יד
ולשלחם לרבי (מכתבים בענין זה כבר מודפסים
בספרי אגרות קודש).

פאזנער = פאריז

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
NY 05c14th 3.9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

הרה"ג והרה"ח אי"א נוי"ג כ"ז
סוה"ר הלל שי"ג

ביהקמו' אלול תשי"ז
ברוקלין

שלום וברכה!

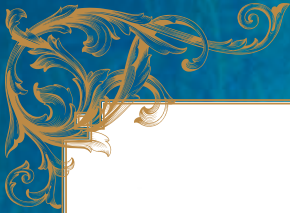
בנועם קבלתי מכתבו מבשר שקבלת חוזהו לכאן, ובכודאי
יסדר הענינים עם הרה"ח והרה"ח סוהרנין שי"ג באופן שלא יספדו
שניהם בבה אחת, כי אם האחר יחכה לחזרת רעהו, כי הרי סוים זהו-
הי"ג העבודה, בישיבה-התקדים, ושליחותם, ובמילא שער הצלחתם בענינים
הכללים והפרטים, והאריכות אך לסוחר.

בברכת הצלחה וכוחים

REVERSE SIDE OF ENVELOPE WITH POSTAGE AND ADDRESSES

בענין נסיעה לרבי על תשרי. שיסתדר עם הרב ניסן
נעמאנאו ז"ל באופן שאחד משניהם יישארו בישיבה.

ספח זנער - פאריז

RABBI MENACHEM M. SCHLEIFERSON
Lubavitch
77C Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinfo 3 9280

מוחס מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

הרה"ק אי"א נוי"נ סלאכטו סלאכט
שמים מוה' הלל שי'

בי"ח, ג' סבא השמיני
ברוקלין

שלום וברכה!

לפלא שמעה שילהי מ"ח לא נתקבלן ממנו כל ידיעות, ובפרט בהנוגע
לסופיעיו, שעל המתנכים לעשות פבל אחד ואחד מהם נר להאיר, וכמדובר הענין בזו
ככה פעמים, והרי' הרש בטלו כמה ימי רצון בו בכלל, ובהנוגע לעבודה זו בפרט,
וכבר בחבתי כיום, שאך שלכאורה תועלת קטנה בהודעה, אבל באמת גדולה היא לסאד,
כי כשיודעים שמוכרחים להודיע למי שהוא, הרי בעוד זמן משחללים שיהי' מה
ועל דבר מה להודיע, ויהייר שבהודסנות הכי קרובה ימלא אַתְּ כָל האמור.

ולהודעתו מאשר יחמלאו (נמצאו) שלש שנים לבנס שברתם ברוך שליטי"א.
השי"ח יזכהו ואת זוגתו שיתיו לגדלו לתורה ולחומה ולמעשים טובים מתוך אהרו
וזמעהק לקמן קטע מסכתג כייק סו"ח אדמו"ר צוקלעה"ה נבגים זיי"ק בנוגע למנה.
ישראל בזה.

בברכה

קטע מסכתג כייק סו"ח אדמו"ר, וז"ל:

... ובדבר גזירת השערות - אפשר עניש - דבר גדול הוא כמנהג ישראל, ועיקרו
הוא בחי' נוך דהשאה פיאוח אראש, ומיום הגזירה והנחה פיאוח של הראש,
נאגו להרר לתרגיל את החינוך בענין נשיאח סייק וברכות השחר וברכה המזון
וקיש שעל הספת, וקשי"ח יחי' בעזרם שיגדלוהו לתורה ולחומה ולמעשים טובים
סחך פרננה בחרבה ובמנוחה, ארעה בושמיות וברוחניות.

חשיבות כתיבת דו"ח.
אפשר עניש של אברהם ברוך שי'.

פעוונזן ער-פארייז

RABBI MENACHEM M. SCHMERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
Hacholoh 3-9253

מוחס חנונדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ביה, בב"י מיח חשיח
ברוקלין

הרהיח אייא נוינ מלאכתו מלאכת
שמים מוה' הלל שי'

שלום וברכה

מיס נחקבל מכתבו מטוב מיח, מבשר מביאחו שלום
לביחו, וכן מאשר מידר התועדות, זאף שאינו כותב חוכן התועדות
חקוחי שהסביר להח' תענינים שנברו כאן כפי הצורך. ובטח לא
*חטק במקם אחת אלא יחזור עליהם, וחרי בכגון דא טוב אס/ח/בר
ח'י' פעים מצליח.

בעה לצון יזכירו אח כל אלה שכותב אודותם על הציון
הקי' של כיקסויח אדמו"ר וצזקללהיח נבגים זיי'ע.

ולחודעתו אשר בוי' כסלו חבעיל ימלאו שש שנים לבגם
יוסף יצחק שליחא, ובטח יעשו חחטורה כמנהג ישראל, ומועק לקסן
קסע ממכתב ביק מו"ח אדמו"ר בנוע למנהג ישראל זה, ויחי רצון אשר
הזא וזוגחו שיחיו גללוהו ביהד עם שאר ילידי' שי' לתורה ולחופת
ולמעשים טובים מהוך הרהבה.

בברכה לבשו"ם

זייל ביק מו"ח אדמו"ר:

...וברבר גויזח חשערות, -אפשערפניש- הוא דבר גדול במנהג ישראל.
וקירו הוא בהחינוך דחשארח מילת חחש, ומיום הגזיח והנחת חפיו:
של חחש, נהגו לחרר למרגיל אח חחנוק בענין נשיאח טיק וברכות השחר
זברכה חסיון וקיש של חסמ, וחשיית יחי' בעורם שיגלוהו לחורה
ולחוש ולפעשים טובים סחוך פרנסה בחרחבת ובמנוחת הרעת בגשמיות
זברזחיות.

עריכת התועדות בביתו.
אפשערעניש של יוסף יצחק שי'.

תשורה לרגל 10 שנים לפטירת הגאון החסיד הרב הלל פעוונזער זצ"ל

פעולת נער-פאריז

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYachin 3-9250

מנהל מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, א"ט כסלו תש"ח
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח א"א גו"נ קוסק בצ"צ
מנה' הלל שי'

שלום וברכה!

בטענה על הורעו מיום חולדת השלישי של
בנם יוסף יצחק שי', תנה מוסק לקמן קטע ממכתב כ"ק
מו"ח אמו"ר וצוקלה"ח נבג"ם זי"ע בנוגע למנהג
ישראל זה, ויה"ד מהשי"ח שיגדלוהו הוא וזוג' חסי' וק"א אה
לחורו ולהוסה ולמעשים טובים פשוך תרחבה.

ברכת
תש"ח יק"א

וז"ל כ"ק מו"ח אמו"ר.

...וברבר גזיזה חסרות אסערקניסר הוא
דבר גדול במנהג ישראל, ועיקרו הוא בהתינוך דהשאר
פילות אראש, ומיום הגזיזה וחנתת השיאוח של תראש,
פגלו להרר לתרזיל אה החינוק בענין נשיאח מ"ק וברכות
חשור וברכת המזון, וק"ש שעל אסטה, והשי"ח יהי'
בעורם שיגדלוהו לחורו ולהוסה ולמעשים טובים פשוך
טרנסה בהרחבה ובטוחת הרעם בנשיאוח וברוחניות.

כ"ל

פעוזנער-פאריז

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON:
Lubavitch
770 Eastern Parkway.
Brooklyn 13, N. Y.
NYacinfo 3-9250

חנוך מענדל שניאורסאהן
לובאוויטש

770 איסטערן פארקײ
ברוקלין נ. י.

ב"ה י"ם אדר השי"ח
ברוקלין נ. י.

זרה"ח אי"א נ"ס מלאכתו
מלאכת שמים וכו'
מה' הלל שי'

שלום וברכה!

במענה על התודעה אשר נולדה להם בה למזל
טוב ונקרא סשה בישראל שמעונא חתי'.

הנה יה"ר מהשי"ח שיגדלה ביהר עם זוג' תי'
ואת כל ילדיהם שי' לתורה ולחוסה ולמעשים טובים מחוץ
הרובה.

יירוע מכ"ק ארסו"ב (מוהרש"ב) נ"ע, אשר
מנהגנו הוא לאמר גם בלידה בה לתורה ולחוסה ולמעשים
טובים ע"ס מהז"ל (ברכות יז, א) פשים במאי וכיין באקרוי'
כו' באחנוי' כו' ונטרין כו'.

בברכה מול טובי'

Handwritten signature

ברכה להולדת הבת שטרנא תחי'.

תשורה לרגל 10 שנים לפטירת הגאון החסיד הרב הלל פעוזנער זצ"ל

פעוז נעור ברו נא

HABE MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
NYcedith: 3-9220

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ג' אדר הסי"ט
ברוקלין

הרה"ח אי"ה נר"נ קוסק בע"צ
מוה"ל הלל שי

שלום וברכה!

במענה על הודעתו אשר נולדה להם בח לסול
10,

הנה ית"ד מחסי"ח שיבוצה ביהר עם ז"ל
הי' ואח כל ילדיהם שיחיו לחורה ולחופה ולמעשים
טובים סמוך הדתה.

"ידוע סכ"ק ארמו"ר (מוהרש"ב) ז"ע, אשר
סכתנו הוא לאמר גם בלידה בה לחורת ולחופה ולמעשים
טובים ע"ט מרז"ל (ברכות יו"א) נשים במאי זכין
באקרזי" כו' באחנזי" כו' ונחלין כו'.

בברכה מול טוב הדין

ברכה להולדת הבת רבקה תח'.

פעוונער-פאריז

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

בייה זי' אייר השי"ת
ברוקלין

הה"יג חייח איינא נויינ מלאכה
מלאכה שמים מוה' הלל שי'

שלום וברכה!

במענה למכתבו מר' אייר, ובטח בינחיים נחקבל מכתבי ברכה
להוללה בהם רבקה שחליט"א.

בעת רצון יזכירו את כל אלה שכוחב אודתם על הציון הקי'
של בייק מויה אדמו"ר וצוקללה"ח נבגיים זיי"ע, כאו"א להסצטרך להם,

ובדאי לסוחר להאריך לרבעת"י, טכל הוספה במלאכה
מלאכה שמים, חוסיף בברכות השי"ת והצלחתו וגם בעניינים הפרטיים.
והרי ודאי שזהו סעודה של, נקי"ר בה משי וכאגהייק סוף סי' זי', וכאסור
שם-לא נצרכה אלא להערפתו וזריזות יחירה ביתר שאת וביתר עז כפולה
ומכופלה למעלה מעלה מזחירות שאר המצות, וכשמחבוננים בזי' וזל"טאר
המצות, ע"ש פסק רבנו מוקן באגהייק סי' כא' יעו"ש, טובן איך שצ"ל
הזי' וזח מפי במצוה הפרטיה לכעזא-וק"ל.

בטח גם בנכעו סחעסק בזריעה רוחניות נוסף על הכוונה
הראשונה לאסונת גשמיית, וכמבואר קישור שני העניינים בבי"ם, ויהי
רצון שיבשר טוב גם בזה.

בברכה לבשו"ת

ברכה להולדת הבת רבקה תחי'. להוסיף בחינוך התלמידים
בישיבה תות"ל. מזכיר על הנסיעות לגייס כספים עבור
הישיבה, לעסוק גם בזריעת רוחניות.

תשורה לרגל 10 שנים לפטירת הגאון החסיד הרב הלל פעוונער זצ"ל

פענוקרה-פאריז

RAISH IMNACHEM M. SCHNEBERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
NYaemah 3-9250

מוזס מענדל שניאורסאהן
לייבאוויטש

770 איסטען פארקווי
ברוקלין, נ.י.

הרה"י אייזיק מלאכתו מלאכתו
שמים מוח' הלל שי'

ביה, ו' אלול השי"ת
ברוקלין

שלום וברכה!
לאחרי הפסק הכי ארוך, נקבל סכתנו מא' אלול
הדס הרחמים,

ובערצון יזכירו אה כל אלה שכוחב אודותם, על
הציון הק' של ב"ק מו"ה אדמו"ר צווקל"ה"ה נבגים ז"ע, וכן
יזכירו אה הו"ה אי"א מו"ה אברהם אבא שי' להמטריך לו, ובחס
ימא או"חיו מסבירות ומאירות להסביר לו, טככל שמו"סי"ן
בעניני חורה ומצות, [והרי ככל שיהי' אה המצב טוב בזה, הנה
בעניני טוב וקדושה, המיד יש מקום להוסיף, מאחר שקשורים הם
בהקביה שהוא אין סופי], מחוסף בברכות השי"ת בהמטריך לאדם.

הקו"ח חזק שבדאי מידר הענינים בישיבה חומכי
המימים דרמה באופן התחייט, למשך חופן שלא יהי' הוא שם, וכן א
אמטצא במקום זה בוראי מנצל שהו"ו להפצח המענינו גם במקום זה,
והרי חובה נברא' ולא רק רריטה המקום, וגם על זה נאמר אין לה
דבר תומד בפני הרצון.
בברכה לבשזים ולכוהי"ט

בקשר לנסיעה לחו"ל (שווייץ) על משך תקופה: לסדר
הענינים בישיבה וכן לנצל שהותו להפצת המענינות.

בזכר-הדרגא

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
NY 11230

הנחם העגורל שניאורסאהו
ליובאוויטש

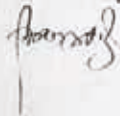
גדל אינטערן פארקויף
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, אי"ת"ש תשי"ב
ברוקלין

הרה"ב דו"ת אי"א בוד"כ מלאכתו
מלאכת שמים ברה"ז הלל ש"י

שלום וברכה,
מאשר הנבי קבלת סכתבו סזיך תשרי, בו כותב אודות
תורתו למקוט עבודתו בקדש והתחלת הסדרים, כן ר"ם מאשר עשה
בשווייץ,
יהי רצון שיבטר טוב בכל הענינים הסזוכיר-בסוד
האסיפי, טוב לספיט וטוב לבריות וטוב העושה פירות, כמסקרין
(ק' רס"ן סי' ע"א).

ולתורעתו פיוט הולדת כמט יוסף יצחק שליט"א
בשכונת הקרובים, יהי רצון שיגדלו כיהד עם דוגתו תהי"ל זכ"ל
לתורה ולתורה ולמעשים טובים סמוך הרחבה אסיתית.

בגובה לעושים ככל האסור.

נ. ב.
בודאי יסזיך בקיסור סכתביטעם אלה שקירבם
לתוספי ברותם בשווייץ.

ברכה בחזרתו. וקבלת דו"ח. יום הולדת הששי של
יוסף יצחק ש"י. בודאי ימשיך קשר עם אלה שקירבם
בשווייץ.

תשורה לרגל 10 שנים לפטירת הגאון החסיד הרב הלל פעוזנער זצ"ל

פקחזנער-טארייז

RABBI MENACHEM M. SCHNEIDERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13. N. Y
HYacinth 3-9250

זנחט טענדל שניאורטאהן
לייבאוויטש

770 איסטען זאדקען
ברוקלין, נ. י.

ביה, יג' טבת תשי"ט
ברוקלין

הרה"צ ורח א"י א"א נר"נ מלאכתו
מלאכת שמים סוה' הלל ש"י

שלום וברכה

בנראה מהפחקא שנחבלק ע"י גיסו מוה' דובער ש"י,
כבר נגמר הענין דקנין הבית,

ויהי רצון שיהי' בשעה טובה ומוצלחה בכל הפרטים.
וסקנין בית כפשוטו, הנה יקנה עניני' הבית ברונחניו, וכמבואר
בראית בכ"מ, ובהם בדי'ס מימור שיר הנוכה חבי'ת בלקו"ת, בסדי'ה
סי'ס רבי'ס הלל'ו, ועוד,

ואם מכל אהר מבנ"י דורשים זאת, כמובן מדרושים
האמורים, הנה קאבו"כ-מוה' שהשגחה העליונה ז"כח: בלימוד עם בניו
של מקום, שכל הוספה בנה"ה'ז נוגע ונכפלת ל"פ ככה בתלמידיו,

ויהי רצון שיהי' בכל האסור בכגונן הו"ח, כסאן
דבעי למיעבר, זאין לך דבר הקומד בסני' הר"ה, ובפרט ל"י' באופן
דיגעת.

בברכה לבושים

נ.ב.

מוסוויה להצלחה-המחאה מאתה הקופות של כ"פ מ"ח ירכז"ר
דצוקללי'ה' נבגים ז"יע נשיא ישראל, וכסו שמספת' סט"ו בחנו"ע
לקופות מ"ו'ן אלו, שע"ז קאי סוזיל כל הנומל פרומה מאי'וב ת"ז
סזברך.

קנין בית דירה בברינאו והשתתפות להצלחה.

11179-נער-פאריז

RABEI MENACHEM M. SCHNLERSON
Lubovitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
NY 11213-3020

מונחס מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

הרה"ג וו"ח אי"א נו"נ מלאכה
מלאכה שמים פוח' הלל שי'

ב"ח, א' כסלו תש"כ
ברוקלין

שלוש וכרכה!
נחשכל הסכח כחוב עכורו ואח"כ הסכח כהנוגע
למצב כריאותו וספול הרפואי, והקוחי שהי' בהצלחה, והשי"ח
הרופא כל בשר ופליא לעשות יל"ח דברו וירפאהו לרפוא"ק ועד
לרפוא"ש.

וכפרט שנכנסנו בחדש כסלו הוא חדש הנסים והנאולה,
ופאופן דמוסיף והולך מוסיף ואור, וכיחוד מהנוגע לכל אלו שחפידם
כרות להאיר, וכאור הכא פטאור שכתורה זוהי פנימית התורה תורת
החסידות, שלה הרי זקוקים לגוף כריא ושלם, וכידוע הפס"ד של
הכעש"ט כחורחו עה"כ כי תראה חסור ונה' עזוב מעזוב עמו דוקא,
והרי חורה הכעש"ט היא היא חורה החסידות, כטבאר בטכתב כ"ק
אדמו"ר (מוהרש"ב) לחג ים' כסלו,

ככרכה לבשו"ס ככל האסור

אחרי שהרב ז"ל שבר וגלו. ישלח דברו וירפאהו
ברפוא"ק ועד לרפוא"ש.

תשורה לרגל 10 שנים לפטירת הגאון החסיד הרב הלל פעוזנער זצ"ל

בבזנרשאריז

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
WYedeb 1320

חנות מענדל שניאורסאהו
ליובאוויטש

770 איסטקן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נוי"נ מלאכתו מלאכה
שמים מוה' הלל ש"י

ביה, כה" אדר חשיב
ברוקלין

שלום וברכה

ח"ת על הבשורה טובה במכתבו מכ"ו אדר, אש"ו
הסירו הגיבס ומתהלך על רגליו.

ייתי רצון שיחזור לאיתנו כשמושו ולאיתנו
כששקנו, כמבואר בדי"ח משכ"ל לחי"ת האזרחי לרבנו הזקן
(נרפ"ט בקונטרס ליסוד החסידות), ויזיף במספרה ונהי"נה
בעבורתו בקקט, הינוך עמח"ק, ובאופ"ק המוסיף והולך מוסיף
ועוד.

בעת רצון יזכירוהו וכן את זוגתו חה"י, עובדיה,
על הציון הק"י של ביה מו"ח אדמו"ר וצוקללה"ייה נבג"ס זי"ע.

ומענין לענין בעדו"ק ענין-לרגלי החונת אח"ו
האברך ח"ה אי"א יצחק שלמה ש"י בשעת טובה ומצלה, יהי רצון
שיחיי' לבנין עדי עד ביה חסידות.

במי"ט אורות התקצבה לביה רבקה זכ"ו-הרי כשתתקבל
ידיעות הלשכה בזה, מוכן טאו יעבירו.

בברכה לבשו"ס ככל האמור

ת"ח על הבשורה שהסירו הגיבס מהרגל וברכה
שיחזור לאיתנו, ועוד.

פאריז-פאריז

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
BYachin 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, מוצאי שבת קדש.
פרשת ועשו לי מקדש ושכנתי בחובם,
ה'חשכ"ב-ברוקליין, נ. י.

הרה"ג וו"ח אי"א נו"נ מלאכחו
מלאכת שמים מוה' הלל שי"א,

שלום וברכה!

נעם לי לקבל מכתבו הודעה אשר נתקבל לכהן בקדש,
רבנות על סהר הקדש בביה הכנסת, מקדש מעט, טו"ב רחוב ראשיע
במחנה ה' פאריז.

ויהי רצון אשר תהי' ההתפנות בשעה טובה ומוצלחה,
וכידוע בדיוק לשון הצלחה, שהוא עוד למעלה מהמשוקר,

היינאם שיתרבה בכל עניני ביה הכנסת, הן עניני הפלה
הן בשיעורי חורה הפלמים בבב"מ, ובית"ש, וכידוע דרשה רז"ל על
הכתוב, אוהב ד' שערי ציון מכל שבכות, שלמים המצוינים בהלכה,
(ברכות ה' א').

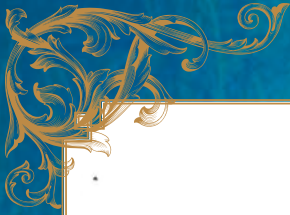
ובפרט ע"ע הזכור לי משנים אשר הייתי דר בפאריז
ומתפלל לעתים קבועים כביהכ"נ האמור, אשר מסוגל מקדש מעט זה לגדל
בו גם חפלה וגם חורה, לאחת מחאים לשמו, מקדש מעט, ביה המלך מלכו
של עולם (מגילה כז' א, ע"י"ש)

ויהי רצון שיהי' כל האמור מיוסד ותדור אהבת ה'
ויראה ה', שהן שש וקיום כל הנ"ל, כמרומו כרמב"ם הלכות יסודי התורה
ריש פרק"ב ומבואר יותר בספר חניא קדישא ריש פרק ד'.

והרי נמצאים אנו בשבועות, בהם קורין בתורה אופן קיום
הציווי, ועשו לי מקדש ושכנתי בחובם, באוכו לא נאמר אלא כהן כהן"א
מישראל (ויקרא כ"ג ה' ח' י' ט').

בברכת הצלחה בכל האמור וגם"ש התפללים
החברים והגבאים בראש של ביה הכנסת
וסביבותי'- שלים"א

ברכה לרגל מינויו של הרב ז"ל בבית כנסת טו"ב רחוב ראזיע.
"הזכור לי משנים אשר הייתי דר בפאריז וכו".

המכתב כבר נדפס באגרות קודש (ללא
ההוספות). על המעטפה בכי"ק:
EXPRESS SPECIAL DELIVERY

פעוזנער־ברונא

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליוכאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, י"ג ניסן תשכ"ב
ברוקלין

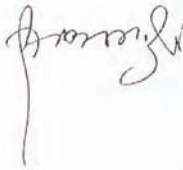
הרה"ג והקה"ח א"א נו"נ עוסק
בצ"צ וכו' מוח' הלל שי'

שלום וברכה!

במענה על הודעתו אשר נולד להם בן למזל

טוב,

הנה יה"י מהשי"ה שיכניסוהו לבריתו של
אברהם אבינו, וכשם שיכניסוהו לברית כן יכניסוהו לתורה
ולחופה ולמעשים טובים, ויגדלו ביחד עם זוג ה' ואח
כל ילדיהם שיחיו מהוך הרחבה.

בברכה מזל טוב
ולחג הפסח כשר ושם

ברכה להולדת הבן מנחם מענדל שי'

תשורה לרגל 10 שנים לפטירת הגאון החסיד הרב הלל פעוזנער זצ"ל

מקומו נערך ברונא

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYaci0th 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה ימי הסליחות, ה'תשכ"ב
ברוקלין, נ.י.

הרה"ג והקה"ה אי"א נו"נ עוסק
בצ"צ זכו מזה הלל ש"י

שלום וברכה!
ב"ה (אנן מעדל)

ולקראת השנה החדשה, הבאת עלינו ועל
כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע
ברכותי לו ולכל אשר לו, ברכה כתיבה וחתימה
טובה לשנה טובה ומחוקה בגשמיזם וברוחניזם.

בברכת ר"ה צדקות

ברכת כתיבה וחתימה טובה.
בברכת הצלחה בעבודת הקודש.

פעוזנער אריז

HABBI MENACHEM M. SCHNEIDERSON
Lubovitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HTedubh 19159

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

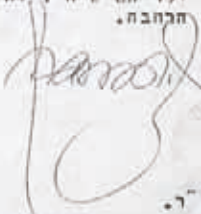
770 וויסטערן סטריקט
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, י' אר"ש חשב"ה
ברוקלין

הרה"ח אי"א נז"נ עוסק בצ"צ
מוה' הלל שי

שלום וברכה!

במענה על הודעתו אודות יום הולדת
השלישי של בנם מנחם מענדל שי"ל, הנה מועתק לקמן
קטע מסכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר וצוקלה"ה נב"מ
ויע בנזע למנהג ישראל זה, ויה"ר מחשי"ח ביהוד
עם זוב חי' ואח כל ילדיהם שיחיו, כחורה ולחופה
ולמעשים טובים סחוך החבה.

ברכה

נר"ל כ"ק מו"ח אדמו"ר.

...וברבר גזיזה השערות "אפשערעניש"
הוא דבר גדול במנהג ישראל ועיקרו הוא כהחינוך
דהשאה טיאון הראש, ומיום הגזיזה והנחה השיאון
של הראש, נהגו להדיר להרביל את החינוך בענין
נשיאת ט"ק וברכות השחר וברכה המזון וק"ש שעל
הספה, והשי"ח ית"י בעזרם שיגדלוהו לחורה ולחופה
ולמעשים טובים סחוך פרנסה ברחבה ובמנוחה תרע
בגטמיו וברוחניו.

במענה לשאלתו ירוקה רעהי סאז שעל אנ"ש
שי"ל ובפרם כו' להשדל לחטוט עמדה בטאריז לפעול
שם זכו"ה ושטיטא שענין רבנות בכלל זה ומהחשובים.
בנזע להאעה פרטיה והפרטים בזה יש להחיעק עם
ירידים הנמצאים על אחר.

אפשערעניש מנחם מענדל שי"ל
להשתדל לתפוס עמדה בפאריז.

הנעשה והנשמע

ב"ה, אלול תשס"ו/ספטמבר 2006 גיליון מס' 11 מחיר: אירופה: 1.5 € אנגליה: 1.1 £ ישראל: 6.2 ₪

הלל אומר

ראיון נדיר עם
הגאון רבי הלל
פבזנר שליט"א

אנו מתכבדים בזאת להגיש בפני ציבור הקוראים ראיון נדיר עם הגאון הגדול רבי הלל פבזנר זצ"ל אשר התפרסם במגזין רבני אירופה מלפני שלוש שנים • «לפעול במידת האמת», כך חוזר ומבהיר הגאון הישיש רבי הלל פבזנר שליט"א (זצ"ל), אב"ד ועד רבני ליובאוויטש צרפת, חבר נשיאות «מועצת רבני אירופה» ואחד מיתדות עולם התורה והחסידות של צרפת כולה • בראיון ראשון ונדיר, הוא דולה מזיכרונו עובדות מתקופת רוסיה הסובייטית, משרטט קווים נאמנים לדמות גיבורי היהדות של אז, ומבקש מאיתנו בני הדור החדש, לדבוק באמונתם היוקדת, ללמוד ממעשיהם וללכת באורחותיהם • רסיסי אורה מפיו של שריד לדור דעה • ראיון

Couverture de l'interview de Rav Pevzner Zal

Interview rare et exceptionnel du Rav Hilel Pevzner Za"l (donné en été 2006)

Il y aborde sa jeunesse héroïque dans les Yehivot clandestine en URSS, sa participation à la renaissance du Judaïsme en France après-guerre, le développement des institutions et écoles Sinaï, le Rabbinat et la cacherout etc., ses rapports avec le Président Chirac, l'antisémitisme en France, et enfin, l'avenir de la communauté juive française. A déguster en détails.

Au centre de Paris, dans un modeste appartement très simplement meublé, réside un juif âgé, de petite taille et maigre, mais dont l'empire s'étend sur tout le territoire de la France.

A l'étage supérieur de l'école juive Sinaï, est assis dans le coin d'un étroit bureau, très discrètement, le savant Rav Hillel Pevzner (Chlita) et étudie la Torah des heures durant. Sur un ancien « stender » (pupitre), à l'aspect extérieur très éraflé, s'entassent des livres les uns sur les autres, et lui, le grand savant, devant qui les portes du savoir sont ouvertes, à qui « Présidents et Rois » demandent conseil, se consacre principalement que pour les « 4 coudées » de l'étude et de sa persévérance.

Son être rayonne dans les étages inférieurs et les bâtiments latéraux. Son essence est incrustée dans chaque motte de terre. Les institutions de Torah Sinaï, une des trois institutions qu'il a fondées et qui ensemble donnent une éducation juive à des milliers d'élèves dans l'esprit de notre « ancêtre Israël » (la tradition), constituent l'essence de ses aspirations qui est de diffuser et de répandre les enseignements de la Torah au plus grand nombre.

Le Rav Pevzner a fondé ces Institutions au prix d'un dur labeur, de toute son énergie et à la sueur de son front, avec de grandes difficultés et de nombreux investissements. Aujourd'hui, grâce au ciel, il récolte les fruits dans la joie. Son fils Le Rav Yoseph Itshak les dirigent convenablement. Sous sa direction emplit de succès et de réussite, elles continuent à prospérer et à se développer à un rythme incroyable.

De même, l'immense domaine de la Cacherout et tout ce qui a trait à la Rabanout, qui occupait autrefois une bonne partie de son ordre du jour, est dirigée actuellement par une équipe de Rabbins expérimentés, autant scrupuleux dans leur pratique que férus de savoir, si ce n'est plus, et dont le fils en est un membre très actif. L'association (« Vaad ») des Rabbins

Loubavitch de France est présidée par le Rav Pevzner qui en tant que Chef du Tribunal («Av Beth din») dirige tous les sujets de la communauté d'une main de maître depuis plus de 50 ans. Les membres de ce comité sont aujourd'hui encore supervisés par le Rav qui dispense à chacun d'eux conseil et sagesse.

Même lorsque tous les soucis qui le submergeaient s'estompent avec l'âge, il y a encore un problème qui ne lui accorde aucun répit, c'est celui de Machiah. « Quand est-ce que tu viendras mon maître ?! ».

Cette question résonne du plus profond de son cœur, de façon permanente durant tout notre entretien avec lui.

« Quand est-ce qu'il viendra déjà nous délivrer ?! ». Il implore et supplie sans répit avec une note de nostalgie, de languissamment et d'aspiration profonde, ses yeux pleins de larmes et sa voix étranglée par des sanglots retenus.

« Tes propos renforceront les gens » lui dit son fils sur un ton convainquant, et seulement après ces paroles d'encouragement, le Rav accepte de répondre à nos questions, convaincu qu'ainsi il va œuvrer pour le bien du Judaïsme, rien ne peut l'empêcher d'agir quand il s'agit d'œuvrer pour le bien du judaïsme.

« Et ses débuts furent difficiles »

Quand êtes-vous arrivés en France ?

- Depuis plus de 50 ans, nous sommes venus de Russie. A cette époque les réfugiés ont bénéficié d'une attitude de respect et d'entraide de la part des autorités gouvernementales françaises et c'est pourquoi la plupart des réfugiés transitaient par la France.

Dans quel état avez-vous trouvé le judaïsme lorsque vous êtes arrivés ?

- Très mauvais.

La Rabbanite : ceux qui sont arrivés étaient des religieux, mais parmi ceux qui étaient déjà là il n'y avait pas beaucoup d'orthodoxes. Très peu. «C'était un vrai désert spirituel ici», ajoute le fils Rav Yoseph Itshak.

Ainsi se déroule une discussion intéressante. Rav Hillel parle brièvement, dévoile une chose et en cache deux. Lorsqu'on l'interroge sur lui-même, il fait semblant de n'avoir pas entendu. Tout le monde s'associe donc

à la discussion qui devient commune à tous. Le fils Rav Y.Y. et la mère la Rabbanite distinguée, complètent le puzzle et reconstituent ensemble l'admirable mosaïque qui est dévoilée face à nos yeux ébahis.

Dans une telle situation comment avez-vous réussi à diriger une maison tellement hassidique ?

- Rav Hillel entend la question, sourit et répond : « et comment sommes-nous restés juifs en Russie soviétique ? » et poursuit : lorsque j'étais un jeune garçon, raconte Rav Pevzner, j'étais orphelin de mon père, que la paix soit sur lui, Papa n'a pas eu le temps de m'éduquer, il est mort en Sibérie à un jeune âge. Ma mère, la paix sur elle, a tout fait pour que nous restions des juifs craignant D...

« C'était sur lui en tant que fils aîné que reposait la responsabilité d'éduquer les autres enfants », Rav Y.Y. explique la situation à laquelle était confronté son père dans sa jeunesse.

« Nou ! Papa ! Parle-lui stp de la carte postale que ton père a écrit quelques jours avant sa mort » demande Rav Y.Y. à son père, en le suppliant : « Racontes stp aux jeunes... ».

Rav Hillel accepte et raconte : Papa a été exilé en Sibérie par les russes. Il a beaucoup souffert là-bas. Un jour nous est parvenue une carte postale de lui. Il y a écrit des lignes donnant la chaire de poule : «je sais que mes jours sont comptés. Je suis gravement malade et je vais bientôt mourir. Je doute fort d'avoir une sépulture juive, mais je suis serein et renonce à cela et je vais à la mort le cœur tranquille du moment que je sais que mes enfants et petits enfants iront sur la voie de D'... ». Cette carte se trouve en notre possession jusqu'à ce jour.

Vous avez rencontré des difficultés au début ici en France ?

- « Ce n'était pas facile » dit-il n'ajoutant rien.

Il ne veut pas s'élargir là dessus. Ayant connu les menaces du KGB et n'ayant pas plié, rien ne lui semble une véritable difficulté à laquelle il convient de prêter attention.

La discussion sur les difficultés d'intégration en France glisse rapidement sur les actes d'héroïsme des juifs en Russie. Des histoires sur la diffusion de la Torah et sur la propagation de la Hassidout sont déroulées, avec la participation active du fils (Y.Y.).

Rav Hillel a étudié dans sa jeunesse dans la ville Russe nommé Veronich (actuellement en Ukraine), ville Russe typique dans lequel avait été érigée une yéchiva Tomhéi Tmimim Lubavitch clandestine. Ils y étudiaient avec une grande abnégation et don de soi. Le froid était terrifiant et la peur des autorités était grande et pourtant ils continuaient à se cacher dans le grenier où ils pouvaient étudier sans être dérangés. L'existence de cette Yéchiva devait être gardée dans le plus grand secret à tel point que même les gens qui venaient prier ignoraient complètement l'existence de cette Yéchiva au grenier de la Synagogue.

Ainsi cela a duré quelque temps. « La Yéchiva est encore devant mes yeux » dit Rav Hillel, et il note particulièrement la personnalité de son oncle, Rabbi Saadia Libérov, une personnalité importante parmi les Hassidim Habad, qu'il a toujours devant ses yeux.

Ainsi cela a duré jusqu'au moment terriblement amer où tous ont été attrapés et emprisonnés. « Moi je n'ai jamais été emprisonné » raconte Rav Hillel, « en fait je n'ai jamais séjourné dans une prison russe », s'éloigne-t-il.

Comment cela s'est produit et comment a-t-il été sauvé ?

Là aussi il raconte une histoire captivante :

Je dormais chez une famille, un jour les policiers ayant entendus parler d'une Yéchiva clandestine sont arrivés. Ils se sont approchés de la porte du Beth Hamidrach et ont commencé à frapper très fort pour qu'on leur ouvre la porte, les élèves ont cru que c'était moi qui arrivait très tôt le matin et ils ont répondu tout de suite : attends, attends ! Nous allons te faire monter tout de suite... ! ils ont ouvert la porte et ont été tous exilés. Moi je n'étais pas présent à ce moment.

Comment avez-vous réussi à vous sauver de Russie ?

- Nou ! Tu sais comment ?! Avec des faux papiers, en tant que réfugiés Polonais. Nous étions contents de passer les frontières et de nous débarrasser de la Russie qui était un mauvais élément causant le mal.

Et de là vous êtes arrivés directement ici ?

- Nous avons erré d'un endroit à l'autre. D'abord nous sommes restés un peu en Pologne. Nous avons mis de l'ordre dans nos papiers officiels.

- Parles-lui de la grande aide que tu as apporté aux juifs pour passer la frontière, demande Rav Y.Y. à son père. Moi, dit décemment Rav Hillel je n'ai

rien fait. Rav Hillel est en fait un homme modeste comme Hillel d'autrefois. Il n'aime pas parler de lui. Il se dérobe de toute phrase qui pourrait contenir une louange sur lui-même. Par contre il préfère parler sur les autres. Ça a duré ainsi jusqu'à ce que son fils soit obligé de lui rappeler combien lui-même était impliqué, en fait l'instigateur de plusieurs actes d'héroïsme.

« Du côté russe agissait un juif du nom de Reb Léibel Motchkin, alors que mon père et d'autres agissaient de l'autre côté de la frontière, et ainsi ils réussirent ensemble à faire sortir de nombreux juifs de cette terre de malheurs », raconte Rav Y.Y.

La discussion sur les débuts de la France orthodoxe entraîne une discussion intéressante sur le projet initié par le Rav Hillel de construire un grand et somptueux Mikvé près de la place connue de la République (dans les années 1960), Mikvé qui devait faire la gloire de toute communauté juive de par le monde. Il s'agit de la France d'autrefois, dans laquelle le peu de juifs qui y résidaient ne comprenaient pas la nécessité d'un Mikvé si grandiose. (NDLR : Le mikvé fut ensuite achevé par le Rav Haïm Yaakov Rottenberg zal).

Mon père, qu'il vive de nombreux jours heureux, raconte le fils, a voyagé il y a des dizaines d'années en Russie afin d'y établir des Mikvaot. « Une construction de Mikvaot de façon publique c'était ma plus grande vengeance contre eux » dit Rav Hillel sur un ton de triomphe, « vraiment comme il est écrit : se venger des nations (qui ont causées du mal aux Juifs) ».

Rav Hillel n'a pas érigé que des Mikvaot. A part les exemplaires réseaux éducatifs d'une renommée mondiale, il a également mis sur pied un grand réseau de Cacherout accepté par tous les cercles de la communauté orthodoxe en Europe et même au-delà.

Comment tout cela a commencé ?

- Il s'avère que tout a commencé par la volonté d'obtenir du lait strictement Cachère Holoï Israël (surveillé par un Juif). Ce n'était pas facile, on faisait tout en cachette et discrètement, avec beaucoup de difficultés. « au début c'était très dur » ajoute la Rabbanite, on avait à la maison des petits enfants, et le Rav voyageait au milieu de la nuit vers les étables pour surveiller la traite.

**Des bidons
de lait à une
véritable
industrie**

Le premier lait Cachère à Paris a été fait par vous ?

- Non, je ne peux pas prendre le mérite d'avoir été le premier, car cela existait avant. Au début, cela se faisait pour des dizaines de familles seulement. Le lait était conservé dans des bouteilles simples qui tenaient difficilement quelques jours et était distribué directement aux consommateurs. Aujourd'hui, grâce à D... ça se vend dans tout le monde par dizaines de milliers de bouteilles.

Qui surveille maintenant le lait ?

- J'ai un bon représentant, sourit Rav Hillel, en montrant son fidèle fils. Il y a deux ans je lui ai tout confié, précise t-il. Comment est-il écrit dans la Torah ? « Parce que tu es mon fils, tu travaillerais gratuitement ? » Je ne dis pas ça de façon interrogative mais avec un ton affirmatif et de satisfaction. En fait « tu es mon fils ! C'est pourquoi et en fait tu me serviras bénévolement ! ».

En mentionnant la cacherout, l'occasion est bonne pour Rav Y.Y. d'informer son père sur les rigoureuses règles de cacherout qui sont en cours dans les usines et de susciter chez lui un sourire de satisfaction. Cela ne fait pas longtemps, raconte-t-il à son père avec émotion, j'ai invité le Savant Rav Mordéhaï Rottenberg (Rav de la communauté orthodoxe de Paris) pour visiter l'usine (NDLR : Le Rav n'a finalement pas effectué cette visite pour des raisons personnelles) et il était très émerveillé (d'apprendre) du fait que chez nous on est très scrupuleux d'avoir un surveillant à demeure pour surveiller la traite du lait cachère et non un surveillant de passage qui sort et qui rentre.

Rav Hillel écoute les paroles et réagit : « De nos jours, ceci n'est pas considéré comme une «houmra» (mesure exceptionnelle et facultative), mais constitue une exigence absolue, car avec la technologie moderne, il est facile de tromper la vigilance du surveillant de cacherout.

Par conséquent, il est indispensable que le Chômer soit présent durant toute la durée de la traite ou de la fabrication.

Ainsi, à partir d'un nombre limité de lait distribué de porte à porte, l'infrastructure se développe pour devenir aujourd'hui une véritable puissance en matière de Cacherout.

De nombreux produits de Hercher du comité de rabbin Loubavitch, parmi eux une « Chehita » (abattage rituel) très développé, faisant bénéficier des milliers de familles en France et en Europe.

Le nom du Gaon Rav Hillel Pevzner est pour les consommateurs la meilleure garantie pour un excellent niveau de Cacherout des produits. Ils ne s'attendent point à plus que cela.

**« Ajouter
dans les
deux
domaines »**

Le Rabbanite raconte que pour des nombreuses propositions de productions de produits cacher, le Rav a préféré écarter, compte tenu de nombreuses mesures draconiennes en matière de cacherout, dont le Rav y accordait une importance capitale.

Nous sommes devant un phénomène étonnant. Comment a-t-on pu transformer la France à partir d'un désert spirituel à l'origine, pour devenir à ce jour un centre de judaïsme si développé ?

Comment peut-on expliquer cette révolution ?

Le Rav nous répond : « Tout découle du grand principe enseigné dans la 'Hassidout, que rien ne peut empêcher l'avancement du judaïsme ! Vraiment rien au monde ne peut nous arrêter ! L'essentiel c'est de ne pas s'impressionner d'aucun obstacle ».

Rabi Hillel bien entendu parle peu ou pas sur la contribution essentielle de son œuvre pour transformer la France en un centre Thoranique.

Rabbi Hillel lui-même est une des grandes figures de ceux qui enseignent la Torah en France. Au début, comme Roch Yechiva de la Yechiva 'Habad à Brunoy (Région Parisienne), durant des dizaines d'années et aussi comme un génie exceptionnel connaissant tous les méandres de la Torah et dont son autorité rabbinique est bien répandue en France et en Europe.

Dans sa jeunesse, encore comme jeune homme il est lui-même élève de cette Yechiva. Après son mariage, il lui a été proposé de revenir à la Yechiva cette fois comme Roch Yechiva. Des années après, en 5713 (1953) lorsque le Rav Dvorkin, Rav 'Habad à Paris, a déménagé aux Etats Unis, le Rav Hillel a été intronisé comme son successeur, Rav des 'Hassidim 'Habad en France. A

cette occasion, il a reçu une lettre du Rabbi qui a appuyé cette nomination.

Après des dizaines d'années à la direction de la Yechiva, Rav Hillel a commencé à s'occuper dans le domaine de l'éducation. La combinaison de ces deux missions, l'éducation juive et la direction de la Yechiva, sont devenues trop dures pour les diriger simultanément.

Le Rav Hillel a posé la question au Rabbi pour savoir lequel des deux domaines avait priorité sur l'autre. Mais le Rabbi n'a autorisé de relâcher l'activité dans aucun des deux domaines ; au contraire, il lui a signifié de rajouter dans les deux domaines !

Au début de son implication en matière d'éducation juive, il s'agissait de la création d'une petite école offrant à un petit nombre d'élèves une éducation juive authentique ; école qui fut installée dans un petit logement du Marais, le Pletsel (Quartier juif de Paris).

Actuellement, des dizaines d'années après, en contemplant les énormes constructions qui accueillent des milliers d'élèves Garçons et Filles, qui reçoivent une éducation juive authentique, nous avons vraiment du mal à croire que tout a commencé dans un petit logement avec une poignée d'élèves.

“Quand est-ce que le Machia'h viendra ?”

Tout en parlant sur la réussite exceptionnelle du réseau-éducatif et de ses bons résultats, que d'une manière inattendue le Rav Hillel s'exclama avec une voix de cri étranglée « Quand Machia'h viendra ? »

« Machia'h ! Il aura encore beaucoup beaucoup de travail ! Car chaque juif attend avec beaucoup d'impatience sa venue. « Qu'il vienne déjà - Qu'il vienne déjà ... ».

Question : Qu'est-il conseillé de faire en particulier pour approcher la Guéoula (rédemption) ?

Réponse : « Asseyez de rapprocher encore et encore des juifs au service de D-ieu »

Question : Comment réussit-on à rapprocher des juifs pour l'instant loin de la pratique religieuse ?

Réponse : « Agir dans la sincérité en restant vrai et authentique »

Question : Quel est à vos yeux la définition de la vérité ? L'authenticité ?

Réponse : « Si nous revenons sur l'attitude héroïque des juifs en Russie communiste, nous comprendrons que c'est qui est une attitude sincère et vraie.

Je vais vous raconter une histoire qui va bien l'illustrer. L'histoire concerne mon père A'H qui est décédé en Sibérie à un âge très jeune.

Le Rav raconte ...

Mon père A"H, était Rav dans une synagogue 'Habad à Minsk (Belarusse). Les communistes qui voulaient fermer cette synagogue ont commencé à convaincre les membres de la communauté de quitter les lieux. Mon père, en voyant qu'encore un peu la synagogue risquait de fermer définitivement, est monté sur le pupitre en tenant à la main un grand bâton et en annonçant publiquement : « Le premier qui va pénétrer dans cette shoul pour la remettre à ces «Rechaïm» (méchants), je vais lui éclater sa tête avec ceci ! ».

Les représentants du pouvoir en voyant ceci l'ont arrêté sur le champ. Ensuite il a été reconnu par le tribunal comme un « contre-révolutionnaire ». Il est resté en prison un an et demi avant d'être exilé en Sibérie où il a beaucoup souffert jusqu'à la fin de ses jours (il nous a quittés à l'âge de 48 ans).

« Cela s'appelle se conduire avec la vérité en précisant ouvertement : comme ça et pas autrement ! ».

Un sourire se dessine sur le visage du Rav Hilel au moment où il se rappelle l'épisode suivant, aussi lié à l'emprisonnement de son père dans les prisons soviétiques :

« Lorsque mon père était en prison, j'ai été appelé une fois au commissariat de police où l'on m'a posé la question suivante : Pourquoi ne t'inscris-tu pas comme membre du parti communiste ? J'ai répondu : « Est-ce que quelqu'un me l'a proposé jusqu'à maintenant ? », c'est à quoi le policier a réagi avec une colère non dissimulée : « Cette pomme n'est pas tombée loin de l'arbre ! »

Question : Est-ce qu'au cours de vos fonctions vous avez eu besoin de prendre un bâton de bois et d'affirmer « Comme ça et pas autrement » ?

Réponse : Rav Hillel en écoutant la question ni la confirme ni l'infirme.

J'ose imaginer que c'est n'était pas un morceau de bois dont il avait besoin dans de nombreux cas, pour défoncer des murailles bétonnées, mais plutôt des burins.

Rav Yossef Yts'hak par contre est prêt à le confirmer ouvertement en

disant : Je ne sais pas si ici on a besoin de bâton de bois, mais il est évident qu'en France si on n'est pas déterminé au point d'être en mesure d'affirmer « Comme ça et pas autrement ! » il serait impossible de réaliser une éducation juive authentique comme nous le faisons. Ceci aussi est une manière de se tenir aux principes « Comme ça et pas autrement » !

« Posez la question au Président Jacques Chirac », nous propose le Rav Y.Y. Pevzner en ajoutant : « M. Chirac est un grand fervent de mon père, il raconte souvent à ses amis que lorsque le Rav Hillel Pevzner lui demande quelque chose, il ne peut refuser... »

Les rapports entre le Rav âgé et la personnalité N° 1 de France est considérée depuis longtemps comme un phénomène et une énigme en France. Pas une fois on a vu les deux échanger amicalement et de voir comment le Président lui-même écoute très concentré et respectueux les paroles du Rav Hillel.

Pour le fils Rav Y.Y. Pevzner, la cause de ce lien particulier tient également à l'approche authentique de la vérité absolue chez son illustre père.

Là aussi ce qui a remporté l'amitié entre eux et le respect du Président à mon père, c'est cette attitude vraie et authentique ; il lui dira toujours franchement toute la vérité, sans aucune complaisance. Tout ce qui concerne les rapports du Président Chirac vers les Juifs en France et en Eretz Israël, il lui dit les choses avec détermination et revendication. Lui qui vient d'un monde où règne des valeurs de diversions et de diplomatie, il apprécie et respecte cette approche de vérité d'une manière dévoilée.

Question : Il aime les Juifs ou pas ?

Réponse : « D'une manière claire : Oui ! »

Question : Est-ce que le Président Chirac est suffisamment engagé pour combattre le phénomène antisémite en France ?

Réponse : « Je considère qu'il ne fait pas assez. Combien d'antisémite sont emprisonnés à ce jour ? »

Question : Pourquoi en ce qui concerne Israël il préfère toujours soutenir ses adversaires ?

Réponse : Il a beaucoup d'intérêts dans ce domaine.

Question : Comment a été créé le rapport entre vous et le Président Chirac ?

Réponse : « Je sais parler le Français » Répond le Rav d'une manière détournée

Question : Mais Beaucoup parle français ?...

Réponse : « Au fait nous l'avons déjà connu depuis qu'il était Maire le Paris »

Question : Est-ce qu'il aide les Institutions Juives ?

Réponse : Beaucoup, parfois d'une manière ouverte parfois d'une manière dévoilée.

Question : Quels thèmes doivent les Rabbanim abordé en priorités avec les juifs de France ?

Réponses « Tout faire pour rapprocher la venue de Machia'h, aussi également les Rabbanim dans leur communauté doivent constamment renforcer l'attente active à l'arrivée de Machia'h.

« Continuer à construire »

Question : Avec quelle méthode les Rabbanim doivent diriger leur communauté, avec détermination comme « Beth Chamaï » ou d'une manière compréhensive comme « Beth Hillel »

Réponse : Comme Beth Hillel bien sûr, tout en rappelant que même Hillel n'a jamais fait aucune compromission dans le judaïsme. Il est absolument possible avec une approche de Beth Hillel sans bien abandonner dans la Torah.

ב"ה, חשוון - כסלו תשס"ט / נובמבר - דצמבר 2008 גיליון מס' 32 סחיה: אירופה: € 1.5 אנגליה: £ 1.1 יסואל: ₪ 6.2

הנעשה והנשמע

מגזין הבני אירופה

עוֹתֵק חִינָם

זכור למקדש כהלל

חלל של קדושה הותיר אחריו רבי הלל פבנר זצ"ל מפריז. רבנים נודעים מספרים על דמותו הנערצת

רבנות הולנד בתפארתה

לאחר 24 שנים מונה הגאון רבי בנימין יעקבס שליט"א, חבר מועצת רבני אירופה, לרב ראשי בהולנד

הבאים בברית חותמך

בעוד גזרו היוונים על שבת, חודש ומילה - יש מי שמוסרים נפשם להכניס יהודים בבריתו של אברהם אבינו ע"ה. פרוייקט

*Extrait de lettres de Rabbanim
s'exprimant à propos du Rav Pevzner Zal*

רבני צרפת מספרים על

הגאון החסיד רבי הלל פבזנר זצ"ל

דמות רבת-אנפין התמזגה בגאון החסיד רבי הלל פבזנר זצ"ל, שזה עתה מלאו שלושים להסתלקותו. גאונותו ובקיאותו בכל מכמי תורה, בנגלה ובנסתה, בהלכה ובאגדה, שכל רז לא אינס ליה, לצד היותו שקדן בלתי נלאה ויגע בתורה מתוך מסירות נפש – כל זאת לא מנע בעדו לעמוד בפרץ ולגדור ולהיות ראש וראשון לכל דבר שבקדושה, תוך שהוא פועל לביצור חומות הכשרות ולהרחבת גבולות הטהרה ותיקון מקוואות, ארגון שיעורי תורה וקירוב רחוקים לכור מחצבתם. פעילותו חבקה זרועות עולם – אם במסגרת מרכז רבני אירופה שנמנה על מקימיו ומייסדיו, אם במסגרת בית הדין שהוא עמד בראשו, או בכל מסגרת אחרת שניתן היה דרכה להגדיל תורה ולהאדירה. **ישראל פינחס טירנואר** יצא ופגש ברבני צרפת והביא לקט מדברי הערכתם והערצתם איש ולפעלו. מיוחד ל"הנעשה והנשמע".

קטן בו לימד את תלמידיו הראשונים, ועד למוסדות המפארים המתנוססים לתפארה. סיפר לי תלמידו הרב שמעון דהן, כי בימים הראשונים היה מתייער רבות כדי להשיג חלב ישראל וצעד במסירות למרחקים עצומים כדי להביאו. הוא עצמו אומר, כי הוא תולה את העובדה שהקים בית חסידי טהור, רק בזכות מסירות זו. בבתיים שלא הקפידו על חלב ישראל אירעו כשלונות רבים, ל"ע לבסוף הוא היה זה שהקים את מערכת חלב ישראל הגדולה ביותר. כי לדברים הנעשים במסירות נפש יש קיום. באותם ימים הוא מסר את נפשו גם עבור טבילה במקוה.

לעצמו הוא לא היה צריך מאומה. למרות שעברו אצלו סכומים נכבדים, הוא חי בצניעות רבה וביתו נראה והתנהל בשיא הפשטות. מאור פניו המיוחד פשוט משך אליו כבמטה קסם. כמכת החיים שלו קנתה לו מעריצים רבים. א' אמתער חסידישער יי' – ראו בחוש כיצד החסידות אותה למד ובה התייער, הפכה אותו

הרב ירמיה תנחם נהן
אב"ד פאריז וחבר נשיאות מועצת רבני אירופה:

"יהודי של מסירות נפש"

פגשתי לראשונה את הרב פבזנר לפני כשלושים שנה בעת שהגעתי לבלגיה. באותם ימים הוא נהג לבקר מדי פעם באנטוורפן ודמות עוררה רושם רב. בית הדין בו כיהנתי התייעץ עמו רבות בנושאים הלכתיים ובמיוחד בעניני נטיף. הרב פבזנר היה סמכות תורנית ראשונה במעלה, ש"ס ופוסקים בעיון היו שגורים על פיו ואין תחום תורני בו הוא לא התמצא. תלמידיו סיפרו לי כי הוא נחון בעשירות תרנית בלתי רגילה, באופן שדבר למצוא היום. שחו אודותיו שכשנמצא קרע דף, הוא ידע לומר בדיוק שהקרע שייך לספר "פני יהושע" בדף זה והו.

הרב פבזנר היה איש של מסירות נפש במלוא מובן המילה, ובזכות מסירתו התקיים בו "והיה ראשיתך מצער ואחריתך ישגא מאוד" – מחדר

הג"ה פבזנר נואם בכינוס של מרכז רבני אירופה במילאנו

הגו"ה פבזנר זצ"ל (צילום: Chelomo MASLIAH)

ומעורב עם הבירות. תמיד כשנפגשנו, ראשית כל הוא היה פתח בפלפולא דאורייתא, כאילו הרגע הוא עסק בסוגיא הוה. ואכן עיסוקו האמיתי היה תורה ודק תורה.

הצלחתו הכבירה נרשמה בעיקר במלחמתו - מלחמת ה', נגד הורם של החילוניות. הוא היה המצביא ושר הצבא של הלך לפני המחנה ופעילותו התורנית והחינוכית הפכה אלפי משפחות בצרפת, ובמיוחד בפאריז, למשפחות שומרות תורה ומצוות.

המורשת שהוא הנחיל לנו היא לא לפחד מלסרב לפשרות. עלינו לדעת כי רק אם נלך בדרך המסורה ולא נחשוש מתקיפות בדבר הלכה, נציג את התורה כמו שזוא ללא כחל ושרק, רק כך תורה לנו שייצא דשמיא בכל מעשינו.

הרב יוסף סיטרוק דבר הראשי של צרפת:

"שברו על ה' אלוהיו"

ידוע שכמניו שאלו שבזמן החורה של שמונה עשרה אומרים עוד פנים מורים אנתו לך, וכבר מגורים עצמו חוזרים על המילים "על ניסך שבכל יום עמנו..." מדובר על הניסים שה' עושה לנו בכל רגע. מדוע יש הרגשה: מפני שמצוה כה גדולה, אולי הכי חשובה, החדות לה, שלא נתרגל אליה.

מסביבנו יש הסבר הדברים, היוצין של כל דבר, שעליו לדחות, ולומר איננו רוצה להתרגל לניסי הקב"ה ואני מודה בתמידיות לניסים הללו. אני אומר את זה ראשית כל מכיוון שאנחנו נמצאים

כפי שחז"ל מפרשים במספר מקומות, מי הוא זה שיוכל לרפא את שברנו על הסתלקותו של הרב הגדול? רק זה שידע לרפא את שברו של ים, כלומר, זה שידע שללא התורה הקדושה בלתי אפשרי להקים מאומה, מי שיבין שאם הוא הפץ להצליח בעסקנות, ובמרט פה בצרפת, עליו להשלים את החלל בין התורה, וכך בשילוב השלמת שני החללים - בתורה ובעסקנות - תבוא רפואה למכתנו!

הרב יהיה טובול אב"ד ליאון וחבר תועצת רבני אייזפה:

"רבים השיב מעוון"

הרב פבזנר פעל גדולות ונצורות בתחום החינוך בממדי ענק מוחתם לא נראו לפני כן. בזכותו גדלו עשרות אלפים על ברכי התורה והמצוות. הוא היה מהיחידים שלחמו מלחמות ה' ברמה ומיעולם לא נרתע מלומר את האמת הצרופה. דרכו הייתה להביע את כבוד ה' ולהכריזו שעיקר העיקרים הוא כבוד התורה ושמיירתה. בודרונו אין עוז וגבורה לומר את האמת, אבל הוא הכריז אותה בעוז ותעצומות.

ודווקא בזכות עמידתו האיתנה הוא הצליח במידה ניכרת להטות את הציבור העממי לכיוון של שמירת תורה ומצוות. ומעניין, שגם במגניו עם אנשי הממשל הצליח מאוד.

יותר מכל הוא היה גאון ותלמיד חכם מובהק. קשה למצוא אישים כמוהו המשלבים גם פעילות תורנית וגם בקיאות עצומה בסוגיות הש"ס. יחד עם זאת הוא היה איש חינוך משממו ומעלה,

לאיש בעל נמיניות תורה שהקרינה על כל סביבותיו.

נפגשו מספר פעמים בוועידות שונות. הוא שידר רצינות תהומית לכל דבר ועניין. הוא מאוד לא אהב תעמולה ריקנית, פרסומות שקריות, ובכלל הוא היה איש של עשייה ולא של דבורים - ולא סתם עשייה אלא עשייה לשם שמים נטו. הוא מעולם לא חשב להתחבר סתם כך לעסקנים ולאנשי ממשל בכדי להתחכך ב"חברה הגבוהה", הקשרים האיתנים שציר עם השלטונות כולל עם הנשיא נוצלו אך ורק לטובת בניית והתפתחות המוסדות.

ניתן להמליץ עליו את הפסוק "אמת ומשפט שלום משפטו בשעריכם", ודווקא לפי הסדר הזה, כלומר - ראשית הוא היה איש אמת שפסקיו היו אמיתיים ורציניים ללא שמץ של פשרה אפילו בקצו של יו"ר, ורק לאחר מכן - שלום, איש שכולו שלום ואהבה לכל יהודי בושר הוא שם.

"חבל על דאבדון" - הרב פבזנר ייצג דור של יהודים שהשכילו לאחד בקרבם גם גאונות, בקיאות והתמדה, וגם שליוח נאמנה של עסקנות והקמה לשם שמים. קשה מאוד למצוא בודרונו מי שיעסקו גם בהקמת מוסדות ובר בדר גם תורתו תהא כל כך רחבה ועמוקה. אין ספק שהדרך הו אותה הוא ייצג, מתרופפת כיום מאוד.

בהספדי עליו עשיתי את דברי המדרש איכה על הפסוק - "מה אעידך מה אדמה לך הבת ירושלם מה אשוח לך ואנחמך בחולות בת ציון כי גדול כיש שברך מי ירפא לך, כי גדול כיש שברך א"ר חולמאי מי שהוא תמיד לרפאות שברו של ים הוא ירפא לך" - וביארתיו את דברי הפסוק; מי שירפא שברו של ים - הים רומז לנו התורה,

הגר"ד מטשא משמיע דברי הספד על הרב זצ"ל

הגר"י סיטרוק מספיד את הרב מבוגר זצ"ל

שלא ראה בניית בהמ"ק בימיו כאילו נחרב בימיו, הוא אומר שהיה ראוי לראות את החורבן, וברור בדברי חכמים, בדברי הגמרא, שחורבן הבית בגלל עוונותינו. במקום להגיד שאבותינו חטאו, צריך להבין של אדם היום עדיין לא זכינו לבניית הבית, זה מפני שלא עשינו תשובה.

איבדנו צדיק גדול. העולם ממשיך, ההיסטוריה נמשכת, יש את השלושים, היכרון עלול להתעמעם, ובסוף כל אחד יחזור לעיסוקיו וישבת, חלילה. כל מה שקרה, וכל מה שאיבדנו ומה שצריך לעודד אותנו לעודד אותנו לתשובה. אי אפשר להיות אותו בן אדם לפני ואחרי.

אני רק אגיד לכם, באופן אישי, לא לתת דוגמא ח"ו, אולם הממד שהרב הביא איתו מנחה אותי. כתוב בוהור הקדוש על ויקהל, על פסוק התהלים שאומרים כל יום: "שברו על ה' אלוקיך", בן אדם אמין בן' והוזהר שאלו למה צריך את המילה שברו? יש מילים אחרות שמציינים את התקווה: והוזהר עונה: אל תקרי שברו שברו. להבין את הקודרה מהש' לעשות ש', וזו מבינים את הפסוק. הוזהר אומר "לחיינו ולצדיקיינו" ותראו יש משנה נעים עבור הצדיקים, הם רואים הגוף שלהם ששבר, כל זה על ה' אלוקיך, הכל למען ה'.

אם יש בן אדם אחד שנתן את חייו, בריאותו, כוחו, שקיבל מכות, עששה בכל למען ה', זה אכן הרב הלל מבוגר זצ"ל.

נסח למדור האמץ המפלא שלו, לא פחד משום דבר ומאף אחד, רק מהקב"ה.

אזכור תמיד שהנשיא שיראק כיבד במיוחד את הרב. זכור לי שמעם כשהינינו לבד, אמר לי: אתה תופס: הרב מבוגר לא לוחץ לי דאסות, כאילו שזה סקדל. אתם יודעים האמץ שצריך לרב שרואה אשתו של הנשיא בשמישה את ידה והוא אומר: איני יכול, זאת גבורות.

ומה שאני רוצה להגיד שזה לא הוריד גברוש

הגר"מ כהן שליט"א עם הגר"ה מבוגר זצ"ל

הגר"מ גרליק שליט"א עם הגר"ה מבוגר זצ"ל. בנס של מרכז רבני אירופה, נושא דברים הרב משה רוז

הגר"מ אליהו שליט"א עם הגר"ה מבוגר זצ"ל

למדרגת חורבן בהמ"ק. מה קרה בחורבן בהמ"ק? מעולם לא התרגלו. שמרנו כל ההיסטוריה של העם היהודי, אפלים שנה, המגיעה הזאת, המכה הפתוחה שמעולם לא נסגרה ולעולם לא תיסגר עד בנין בהמ"ק בשלישי במהרה בשינוי אמן.

אומרים על חורבן הבית בגמרא סוכה: כל מי

שלשים יום אחרי פטירת הרב, מה שאיני רוצה, שנתגלל להעדרו. להתרגל זה לאבד את כל חוש החיים.

ברצוני לומר כמה מילים, לסיכום כל מה שקרה לפני חודשי. בממרה, ככתובות דף קל, חז"ל אומרים: נפקא בת קלא ואמרה כל מי שהיה באשכבתיה דרבי מובטח לו שהוא בן עולם הבא.

ביום הקבורה של רבינו הקדוש בת קול יצאה ואמרה: כל מי שהיה נמצא בזמן פטירת רבי, בקבורתו, יש לו חלק בעולם הבא. אפשר להתמיה: אולי יש פה אנשים עם דרגות שונות, אולי ממצב דרדור, בכדי להגיע למדרגה זו, להיות בן עולם הבא?

אני חושב שהתשובה בעצם פשוטה. כשהיינו בפטירה או בלויה של צדיק, לא יכול להיות שלא עשנו תשובה. זה אומר שמי שהיה נמצא הוא בעל תשובה, ששינה את חייו, שלקח על עצמו החלטות טובות, נהיה בן אדם חדש, ולכן הוא בן עולם הבא. זה מה שעלה בדיעתי כשחשבתי שוב על היום, שזה כה קשה, כשלינו את הרב. ואולי שצריך לתת המשך לזה. במדרש של איכה רבתי, כתוב שמה שסילוק של צדיק יותר גדול מחורבן בית המקדש, וזה לא סתם דיבורים חלילה וחס, החכמים כשאומרים מילה, הוא מודיק, זה אומר שמדרגת פטירת הצדיק שווה

הרב מאיר פוזן שליט"א מאגף המקוואות של המרכז עם הרב זצ"ל

הרב פבזנר ידע על פה את כל מה שקרא ויכול היה לשנן הכל הלך וחזרו, אפילו מה שלמדו או קרא ולו פעם אחת, והכל בדייקנות נפלאה. כזה היה וכך הוא ייזכר לטובה.

**הרב זדו משה לינרן
רב קהילת שומרי הדת באנטוורפן
חבר נשיאות מועצת רבני אירופה:**

"לא תגורו מפני איש"

הרב פבזנר היה בבחינת "כל הדבר הקשה יבאין אל משה" - בכל שאלה סבוכה שהתעוררה באנטוורפן, נהגנו לפנות אל הרב זצ"ל, ותמיד זכינו לקבל תשובות חדות וברורות, קולעות אל השערה.

יהודי חסיד המתחמד עם קונו שחתר כל ימיו אל האמת הצרופה. יראת השמים שלו היתה לשם דבר. הרב פבזנר היה תקיף בכל הקשור לרבנות, כאשר קיים את ה"לא תגורו מפני איש" במלוא מובן המלה.

יצוין, כי הרב ליבמנן שיבדלח"א שמש יחד עם הרב פבזנר זצ"ל במועצת רבני אירופה.

אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך". תמיד ידע איך ומתי להגיד דברים שנדרש לומר אותם. לעיתים היה הרב פבזנר אומר דברים הקשים כגידים, כמו שאומרים חז"ל על הפסוק "כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל". אך ידע גם לומר דברים רכים המתקבלים על הלב, "כה תאמר".

מה שברור היה שדבריו היו יוצאין מן הלב ולכן גם ננסו וחדרו לכל לב. כולנו זוכרים כיצד היה משנס מותניו כשמדובר היה בדברים העומדים ברומו של עולם, כאשר כבוד שמים עמד על הפרק. במקרה כזה היה הופך לאיש מלחמה בבחינת "אמר מלכא - עקר טורא" (אמר המלך - הר נעקר).

לא פלא, סיכם הרב ברנהיים, כיצד הצליח הרב פבזנר זצ"ל להשפיע על מגוון רחב ביותר של חוגים ועדות ולנגוע בנקודה הפנימית של כולם.

**הרב יוסף זדו פרנקפורטער
רב ואב"ד עדת יראים פאריז:**

"זכרון פנומינלי מופלא"

"גאונותו בתורה לא ידעה גבולות. הכל היה אצלו כמנוח בקופסא. יתירה מזו, הוא נהג לחדד את תלמידיו הצעירים, לעודד ללמוד בחתמדה ובשקידה".

באיכפתיותו וחיבתו של שיראק כלפיו, כי הוא ראה רק דבר אחד. אהנו נמצאים פה בכדי לקיים את התורה ושום דבר אחר. אין תבונה, לא חשבונות ולא חוכמות לפני הקב"ה. והגבורה הזאת ומרץ זו שאישית מדבר אלי הרבה, שייכים לרב בדרגה הכי גבוהה.

**הרב זדו משאש
רבה הראשי של פאריז:**

"הרב של כולם"

יחד עם כל גדלותו הענקית בתורה, התייחד הרב פבזנר ממי מספר נפשו על החינוך הטהור הוא הקים מוסדות גדולים וחשובים בהם החדיר את המשגש שאין הצלחה בשום דבר ללא לימוד התורה ודבקות בה. הוא ומשפחתו עשו חיל בהקמת המוסדות ואליהם רבים חייבים להם את יהודותם. החינוך שהוא העניק היה חינוך שינק מהחסידות והצמיח פירות יפים ומשובחים.

המיוחד בו היה שהוא היה בבחינת הצדיקים שמתדמים לבוראם עליו נאמר: "אבנו מלבנו". על אף שזו שמימה קשה מאוד, הצליח הרב פבזנר להיות גם הרב של כולם על כל המשתמע מכך, ויחד עם זאת היה אב רחום ומלטף. לא הרבה מסוגלים להיות רב ואב בעת ובעונה אחת, והו חלל גדול שקשה למלאות.

לי באופן אישי האבידה גדולה מאוד, היו לנו קשרים רבים, והוא אף עמד בקשר מכתבי תורה עם אבי. בשלושים לפטירתו אמרתו כי אנו בעת בבחינת - 'וגילו בירעה', הרעדה היא על ההפסד העצום בפטירתו, והגילה היא על שהיה בניס כמותו עליהם נאמר 'פה כח הבן מכה האב'. ובהמשך מורשתו ננוחם.

**הרב ג'יל ברנהיים
רבה הנבחר של צרפת:**

"אמר מלכא - עקר טורא"

הרב הלל פבזנר זצ"ל ידע להלך כנגד רוחו של כל אחד ואחד. הוא זכה ונתקיים בו הפסוק "שאל

